Ədalət .- 2025.- 2 may(№16) S.16.

Əzimə Ağalar: "Xatirələrə geri dönməyi heç sevmirəm"

Ömür boyu öz talelərinə çevirilib baxa bilməyən insanlar var. Kədərini sözə toxuyanlar da az deyil. Müsahibimiz yazıçı Əzimə Ağalar da uzun zamandır vətəndən ayrı düşüb, qürbətdə yurd salıb. Yaşantılarını vətəndən xeyli uzaqda- Avropada sözə çevirən yazıçı bunu da taleyin hökmü adlandırır.Bununla bağlı bir neçə dəfə danışsaq da müsahibim "bu da mənim qismətimdir" deyib, susmağı seçib.

-Yaradıcılığınızın ilkin mərhələsində qürbət, nakam sevgi, mərhəmət hissinin aliliyi kimi movzuları görmək olur. İndi hansı mövzuları əsərlərinizə gətirirsiniz?

-Doğrudan da elədir, qürbət, nakam sevgi hissini əsərlərimdə əsas mövzu kimi görürəm. "Gecələrdə gizli qaldım" əsərində nakam sevgi var. "Təyyarə qanadında uçan ruh"da da eyni mövzunu görə bilirik. "Bakıdan Qahirəyə və Stokholuma uzanan yol" əsərimdə isə həm qürbət, həm nakam sevgi, həm də mərhəmət hissi var. Bəlkə də özüm o duyğuları yaşadım , onun üçün o hislər mənə bu qədər doğma, yaxın , əziz oldu. Türkçə yazdığım əsərlərimdə "Yıpranmış hayellerin peşində", "Ağlayan duvar" əsas mövzu gizli təşkilatlar,terror hadisələri, onlarla mübarizə əzmini ön plana çəkmişəm. Çox sevdiyim mövzulardır. Düşünürəm ki, bu mövzuları əsərlərimdə çox gözəl işıqlandırmışam. Bu mövzularda yazdığım əsərlərdə əsasən mən Şərqi ifadə etmişəm. Çünki Şərq siyasətini gözəl bildiyim üçün dəqiqliklə incələmişəm. Ən azından müəllif olaraq mən belə düşünürəm (təbəssüm edir). Eyni zamanda əsərlərdə adı çəkilən bütün ölkələrə səyahət etdim. Hamısını gəzib- gördüm. Onların siyasətini, mədəniyyətini oxuyub- öyrəndim, sonra yazdım.Bu mövzularla yanaşı əsərlərin içində bir eşq var. Ki, əsərləri həmin eşq tamamlayır.

- Yazıb-yaratmaq hissi qürbəti necə hiss etdirir?

- Düşünürəm ki, qürbətdə yaşamasaydım, yazıb- yarada bilməzdim. Bilirsiniz, qürbət nə qədər çəkici və gözəl olsa da, mənəvu tərəfdən ağırlıqları çoxdur. Sanki başqa bir ölkədə uzunmüddətli qonaq yaşayırsan. Qürbət nə qədər gözəl olsa da, orada yaşayan insan bir vətən həsrəti çəkir, orda qəribə bir nisgil var. Sözə vurğun insanlar o nisgili şeirə və ya romana çevirə bilir. Qürbətə başqa mədəniyyət görürsən, və fərqli dinə sitayiş eləyən insanlarla eyni ölkədə yaşayırsan. Bu məqam da insana çox şeyi öyrədir. Bir də görürsən ki, qürbətdə yaşamaq hissi səni bioloji yaşından da çox böyüdüb.

-Gəncliyinizin xatirələrini yazmağı düşünürsünüz?

-Gənclik xatirələrimi yazmağı sevmirəm. Bəlkə də nələrisə qələmə ala bilərəm. Ancaq tam olaraq yazmağı qətiyyən düşünmürəm. Çünki keçmişlə yaşamağı, xatirələrə geri dönməyi heç sevmirəm. Hətta nifrət edirəm. Hər zaman xatirələri özümdən qovmağa çalışmışam. Bəzən insan tək olanda nələrsə yaddaşında təzələnir. Yadıma düşdükcə onlardan uzaqlaşmağa çalışıram. Nə qədər xatirələrdən uzaqlaşsam da , onlar məndən əl çəkmirlər. Mən o xatirələri büküb qəlbimin bir küncündə basdırmışam.

-Hər bir yazıçının əsərlərinin içində mütləq ki, özü olur. Hamsı əsərinizdə özünüzü görürsünüz?

-Əlbəttə, əsərlərimin bir çoxunda qısa bir epizod da olsa mən varam. Düşünürəm ki, bu, bütün yazıçılarda belədir. Hansısa detal onların əsərlərinə təsir edir. "Gecələrdə gizli qaldım"da çox az da olsa Baharam, "Bakıdan Qahirəyə və Stokholuma uzanan yol"da Dilarəyəm, "Təyyarə qanadında uçan ruh"da Laləyəm. Ən bu əsərdə varam. Düşünürəm ki, qəhrəmanlarımın içərisində ən çox Lalə özümə bənzəyir. Lalənin adını çəkəndə belə qəlbim sızlayır, gözlərim dolur. "Yıpranmış hayellerin peşinde" və "Ağlayan duvar" əsərlərində özümü görümürəm. Ən son əsərimdə- yəni "Biz kadının anatomisi" əsərində varam, həm də çox varam.

-Nələrə illərinizi hədər etmisiniz?

-Gəncliyimi, ömrümü övladıma hədər etdim. Çalışdım ki, yaşadığım acıları, sarsıntıları övladım hiss etməsin, üzülməsin. Bəlkə də özüm üçün xeyirli olan çox qapıları məhz oğluma görə öz üzümə bağladım. Bəlkə də mənə uğur gətirəcək çox yollardan oğluma görə geri qayıtdım. Dəyərdimi? Həmişə bu sual qarşısında mənən çırpınıram.

Bu mövzuda "bəlkə"lərim daha çoxdur. Həyatım başqa cür ola bilərdi...

-"Ağlayan duvar"ın iztirabı "Yıpranmış hayellerin peşinde" əsərinə çöküb. Sanki bu əsərlər bir-birindən qisas alır. Bunun səbəbi nədir?

-Mövzu baxımından birbiri ilə oxşardır. Ona görə sizdə bu fikirlər yaranıb. Bəlkə də elədir. Axı hər iki əsər də eyni müəllifin qəlbindən qələminə süzülüb (gülür). Ümumiyyətlə, həyatda hər şey belədir. Kimsə bizə zülüm edirsə, bir başqası da gəlib həmin kəsə zülüm edir. Yəni 3-cü şəxs özü də bilmədən bizim qisasımızı alır. Əsərlər də belədir.Bir əsərdə yazıçı hansısa qəhrəmanı daha güclü göstərmək istəyir, lakin bu cəhdi uğurlu alınmırsa, digər əsərdə istənlilən bir qəhrəman daha möhtəşəm personaja çevirilir. Suala bu baxımdan yanaşsaq, sözlərinizdə həqiqət var.

Ancaq düşünürəm ki, əsərdə qəhrəmanlar bir- birilərinin qisasını alırlar. Bunu söyləmək bir az çətindir. Ancaq həqiqətdir.

Əntiqə KƏRİMZADƏ